

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність: 101 Екологія

Освітня програма: «Екологія»

Рік навчання: 2, семестр 4

Форма навчання: денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Мова викладання - українська

Лектор курсу

**Культенко Валентина Павлівна, канд. філос. наук, доцент,
завідувач кафедри філософії та міжнародної комунікації**

Контактна інформація
лектора (e-mail)

kultenko@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3915>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Філософія являється світоглядом вищого теоретичного рівня, відображає сутнісні характеристики буття людини, соціуму і природи та основні форми їхньої взаємодії. Завдяки цьому її вивчення дозволяє сформулювати перелік загальних компетентностей, які лежать в основі вищої професійної освіти незалежно від сфери спеціалізації. Вивчення філософії сприяє світоглядно-методологічній підготовці студентів, формуванню філософської культури мислення, актуалізації національної свідомості майбутньої суспільної еліти, а тому є необхідною складовою теоретичного рівня університетського підготовки. Вивчення філософії підвищує загальний інтелектуальний рівень студентів, засвоєння філософських знань сприяє гуманізації суспільства, формуючи якісно вищий рівень взаємовідносин між людиною та світом, що спирається на критичне, творче та самостійне мислення. Вивчення комплексу загальних принципів, правил та методів пізнавальної діяльності (гносеологія) сприяє розвитку здібностей до логічного мислення, самостійного аналізу складних явищ суспільного життя, уміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням практичних життєвих та наукових завдань.

Дисципліна складається з чотирьох змістових модулів: «Філософська пропедевтика», «Історичні типи філософії», «Онтологія», «Гносеологія», «Соціальна філософія та філософська антропологія». Вони передбачають розгорнутий розгляд таких проблем, як історичний аналіз специфіки самоздійснення філософії в різних культурах, в тому числі української філософії, проблеми буття та пізнання світу, дослідження проблем

суспільного буття, морально-етичної, правової, релігійної, естетичної, екологічної свідомості.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; актуалізація національної свідомості майбутньої суспільної еліти.

Основні завдання вивчення курсу «Філософія»:

- розкрити специфіку вічних філософських питань, що стосуються життя кожної людини;
- надати загальні теоретичні знання про основні філософські концепції та філософські категорії;
- окреслити специфіку та межі філософського знання;
- прищепити культуру філософського теоретичного мислення;
- сформувати здатність до самостійного аналізу складних явищ суспільного життя та вміння пов'язувати загальнофілософські проблеми з розв'язанням специфічно наукових та професійних завдань.
- сприяти формуванню гуманістичного потенціалу особистості, її загальної культури.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 10. Навички міжособистісної взаємодії.

Програмні результати навчання:

• ПРН 19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти.

• ПРН 24. Розуміти і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 ФІЛОСОФІЯ ЯК УНІВЕРСАЛЬНИЙ ТИП ЗНАТЬ				
Тема1 Філософська пропедевтика. Біоцентризм як сучасне світобачення	2/2	Знати базові філософські поняття Вміти визначати власний світогляд Аналізувати етапи формування світогляду Розуміти особливості різних типів світогляду Розрізняти індивідуальний та колективний, буденний та теоретичний світогляди Застосовувати набуті знання до аналізу сучасного суспільства	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема2 Філософія Давнього світу	2/2	Знати світові історико-філософські традиції Аналізувати та розрізняти особливості східної та західної філософії Розуміти специфіку формування кожної	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема3 Філософія Середньовіччя та Відродження	2/2	Знати особливості існування середньовічної та ренесансної філософії Вміти виділяти характерні риси кожної з них Аналізувати культурні впливи на особливості формування певного типу філософування Розуміти зв'язок між культурної традицією та стилем філософствування Розрізняти християнську та світську філософію Застосовувати набуті знання для критичного аналізу історичних процесів	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема4 Філософія Нового часу та	2/2	Знати особливості філософії Нового часу Аналізувати історичні тенденції 17-19 ст. Розуміти логіку становлення та розвитку наукового знання Розрізняти методи наукового	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання	Макс. 5 1-5

Просвітництва		пізнання даного періоду Використовувати набуті знання для аналізу причин помилок у пізнанні	самостійної роботи в elearn: тест	1-5
Тема5 Німецька класична філософія	2/2	Знати особливості німецької класичної філософії Аналізувати внесок німецьких класиків для розвитку науки та філософії Розуміти сутність діалектики як вчення та як методу пізнання Розрізнити теоретичний та практичний внесок німецьких філософів у культуру Європи	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема6 Некласична філософія XIX-XX ст.	2/2	Знати особливості та школи некласичної філософії Аналізувати практичну значущість кожної із шкіл для розвитку філософії та науки Розрізнити традиції сцієнтизму та антисцієнтизму	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Тема7 Українська філософія	2/2	Знати етапи формування та представників української філософії Аналізувати зв'язок між стилем філософствування та українськими культурними традиціями Розуміти особливості української філос..думки Розрізнити ідеї видатних українських філософів Застосовувати набуті знання для з'ясування місця укр.філософії у світовій	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті, письмова робота Виконання самостійної роботи в elearn: тест	Макс. 5 1-5 1-5
Змістовий модуль 2. ОНТОЛОГІЯ ГНОСЕОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНА ФІЛОСОФІЯ				
Тема8 Онтологія. Вчення про буття	2/2	Знати основні поняття філос. вчення про буття Аналізувати зв'язок онтології та науки Розуміти зміст сучасних онтологічних проблем Розрізнити проблеми буття світу та людини	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема9 Свідомість. Екологічна свідомість	2/2	Знати основні поняття з теми Аналізувати структуру психіки та свідомості людини Розуміти логіку процесу формування людської свідомості Розрізнити типи свідомості Застосовувати набуті знання в	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10

		особистому житті Використовувати філософський досвід для відповідальної професійної діяльності		
Тема10 Гносеологія. Особливості методології пізнання в біологічних науках	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти визначати наукові та ненаукові методи пізнання Аналізувати значення застосування методології для розвитку науки Розуміти особливості сучасної наукової методології Розрізняти загальнонаукові, філософські та специфічно наукові методи пізнання Застосовувати набуті знання для зростання фахової майстерності	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема11 Філософська антропологія. Природне та духовне в людині	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми людського існування Аналізувати взаємозв'язок духовного та природного в людині Розуміти значення т.зв. «вічних» філософських проблем Розрізняти гуманістичні цінності Застосовувати набуті знання в особистому житті	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті або Письмова робота	Макс. 10 1-10 1-10
Тема12 Філософія суспільства	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати проблеми суспільного буття Аналізувати причини соціальних явищ Розуміти логіку здійснення суспільно-історичних процесів Розрізняти типи державної влади, моделі соціального устрою Застосовувати набуті знання для власної соціалізації та підвищення соціальної успішності	Доповідь, участь в обговоренні на сем. занятті	Макс. 10 1-10
Тема13 Філософія глобальних проблем. Філософські проблеми екології	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти описати основні глобальні проблеми людства. Аналізувати наслідки техногенної діяльності людини, їхній сенс та загрози Розуміти логіку сталого шляху розвитку людства Застосовувати набуті знання для власного професійного та соціокультурного розвитку	Доповідь, участь в обговоренні Самостійна робота: написання ессе	Макс. 10 1-10 1-10
Тема14 Філософія техніки	2/2	Знати основні поняття з теми Аналізувати сучасні проблеми співіснування техніки і людини	Доповідь на семінарському	Макс. 10

		Розуміти логіку становлення сучасної техногенно-інформаційної цивілізації Розрізнити етапи становлення техніки, філософії техніки Застосовувати набуті знання для професійного розвитку	занятті, участь в обговоренні (аргументовані виступи з посиланнями на першоджерела)	1-10
Тема15 Філософія моралі. Філософія релігії. Філософія культури. Філософія цивілізації	2/2	Знати основні поняття з теми Вміти формулювати філософські проблеми етики, релігії, культури. Аналізувати логіку становлення та розуміти перспективи вирішення цих проблем. Розрізнити етичні моделі поведінки, структурні елементи релігій, ознаки культури та цивілізації. Застосовувати набуті знання для соціалізації та накопичення соціального капіталу.	Доповідь на семінарському занятті, участь в обговоренні (аргументовані виступи з посиланнями на першоджерела)	Макс. 10 1-10
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Наукові роботи студентів, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	

0-59	незадовільно	не зараховано
------	--------------	---------------

Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. Електронний навчальний курс «Філософія (ЕФ)» URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=276>
2. Філософія. Навчально-методичний посібник для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». Савицька І.М. Культенко В.П., Супрун А.Г., Гейко С.М. К.: Вид. центр НУБіП України, 2019. 24 с.
3. Філософія. Методичні вказівки для студентів НУБіП України стаціонарної форми навчання з усіх спеціальностей ОКР «Бакалавр». К.: Вид. центр НУБіП України, 2016. 24 с. Культенко В.П., Гейко С.М., Горбатюк Т.В. та ін., К.: «Comp&Copy», 2014. 112 с.
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Статут НУБіП України URL: <https://nubip.edu.ua/node/13300>

Рекомендована література

1. Губерський Л. Філософія. Х.: Фоліо, 2018.
2. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федрігі. Харків: Фоліо, 2021.
3. Культенко В.П. Світовий парадигмальний злам-2022: уроки, наслідки та перспективи. Науковий журнал «Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія», [S.l.], v. 13, n. 3, gru. 2022.
4. Причепій Є.М., Черній А.М., Гвоздецький В.Д., Чекаль Л.А. Філософія: посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Академія, 2017. 576с.
5. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
6. Сучасна зарубіжна філософія. Течії і напрямки. Хрестоматія: Навчальний посібник. К., 2016.
7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
8. Філософія. Бичко І., [Табачковський В.](#), [Бичко А.](#), [Ярошовець В.](#) К.: Либідь, 2019.
9. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.
10. Kulenko, V., Morska, N., Fesenko, G., Poperechna, G., Polishchuk, R., Kulbida, S. (2022). The Natural Human Rights within the Postmodern Society: a Philosophical Socio-Cultural Analysis. *Postmodern Openings*, 13(1), 186-197

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
2. [Електронна бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України eNULESIR.](#)
3. Сайт Українського філософського фонду <http://www.philosophy.ua>
4. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
5. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>